

ONSCHULD.

Onschuld, Verlangen en Vertrouwen — de schilder Gabriel Max heeft ze ons geteekend in drie schoone meisjesgestalten.*)

En het is een vreugde, dat een mensch de Onschuld kan schilderen.

Neen, schilderen — laat het zijn met het penseel, met den beitel of met de pen — schilderen is niet het afbeelden van het bestaande. Van de wereld en het menschenhart zooals ze zijn, in al hun strijd en twijfel, in al hun zonde en onreinheid, in al hun haat en wrevel. Ook dat kan de schilderkunst, maar kon ze niet meer, dan kon ze slechts, wat ook de breinlooze, de onbezielde lichtstraal kan, fotografeeren. Dan zou kunst slechts zijn het nauwkeurig waarnemen en het juist weergeven van het bestaande, zij het dan ook van het bestaande, zooals het zich weerspiegelt in de kunstenaarsziel.

Maar kunst is meer dan dat. Kunst kan ook afbeelden het niet bestaande. Kunst kan ook weergeven wat ze nooit heeft gezien, want kunst is een Goddelijke gave aan de menschenziel, en die ziel is een dochter Gods. „In Hem leven wij en bewegen wij ons en zijn wij. Wij zijn van Gods geslacht.”

Daarom kon Gabriel Max de Onschuld schilderen, daarom kunnen wij allen de Onschuld verstaan.

En wij kennen de Onschuld niet bij ervaring. Want wel noemen wij het kleine kind onschuldig, en wel noemen wij het halfvolwassen kind onschuldig, betrekkelijk onschuldig, maar we weten wel, dat we daarbij meer denken aan onwetendheid dan aan onschuld. Het kleine kind kent de zonde nog niet, die ons aantrekt, en kwelt en teistert, en die macht heeft over ons, omdat ze in ons haar verwante heeft. De zonde in het hart van het kind sluimert nog; o, als ze ontwaakt, dan zal het waas van onschuld verdwijnen van de wangen, dan zal de blik van onschuld verdoffen in de oogen; dan zal het kind worden een mensch, een schuldige.

Geen onschuld hier op aarde; slechts onwetendheid voor een tijd.

En toch, toch kunnen wij ons onschuld denken.

„Ze waren beide naakt, Adam en zijn vrouw, en ze schaamden zich niet.” Want ze hadden niets voor elkander te verbergen. De eene deed niets, en wilde niets, en begeerde niets en dacht niets, dat de ander niet mocht weten. Wij hebben het kleed noodig, en we hullen onze ziel in het kleed van den schijn, opdat onze naaste niet zie, wie we zijn en wat er al leeft in het verborgen van ons wezen.

Is dat niet heerlijk, dat we vragen om een kleed?

Denk u eens in, dat al het kwaad, 't welk in uw ziel woont, openbaar werd, en dat gij u daarover niet schaamt. Dat gij niet wist, wat schaamte was. Dat gij u toondet, zooals gij zijt en u niet anders zoudt willen toonen. Dan zoudt gij geen mensch zijn, maar een dier.

Dit onderscheidt u van het dier, dat gij u schaamt.

Dit onderscheidt u van het dier, dat gij bewustheid hebt van onschuld. Gij zoudt een onschuldige willen zijn, en nu gij het niet zijt, grijpt gij naar het kleed, om een onschuldige te schijnen. En gij zorgt, dat uw kleed althans rein is, indien uw hart het niet is.

Zeker, ons bewustzijn van onschuld is iets negatiefs. Wij hebben immers zelfs geen positief woord; wij spreken enkel van onschuld in tegenstelling met schuld. Onze vaders hadden nog een ander woord; ze spraken van onnoozelheid, niet in den tegenwoordigen zin van kleinheid van begrip, maar in den zin van onbekendheid met het kwade. Maar ook dan toch een ontkenning woord. We trachten alles weg te denken, wat ons ontreinigt, de verkeerde daad, het verkeerde woord, de verkeerde ge-

*) De eerste „meisjesgestalte” vinden onze lezers in dit nummer. De beide andere zullen ze in een volgend nummer aantreffen — RED.

dachte, de verkeerde begeerte, en als we ons die allen hebben weggedacht, dan, ja dan houden we een ledig over, maar waarvan we weten, dat het vol had kunnen zijn, vol met goede gedachten en goede begeerten, vol met alles, wat het leven zou maken tot wat het moest zijn en wat het zou zijn, zoo de val niet tusschenbeide was gekomen.

Onschuld is de toestand, waarin de mensch de vrije gemeenschap heeft met God. Zoo was de verhouding in den beginne. Maar toch, het was de onschuld der onwetendheid. Volwassen was de mensch naar het verstand, maar naar den wil was hij een kindeke, dat nog niet wist van goed en van kwaad.

En dit is nu de heerlijkheid te midden van onzen val, dat wij ons kunnen denken een mensch, zoo rein, zoo zonder eenige genegenheid tot het kwaad, dat hij in vrije gemeenschap met God kan verkeeren. Zoo welbewust afkeerig van het kwaad, dat het kwaad hem niet kan aantrekken, zoo rein, dat hij voor het oog van den Heilige geen kleed noodig heeft, omdat hij niets heeft te verbergen.

Maar, denken kunnen we ons dat, we gevoelen terstond, dat we daarbij niet ons eigen beeld teekenen; we teekenen het beeld van Een, die op aarde heeft geleefd, „heilig, onnoozel, onbesmet, afgescheiden van de zondaren.” Bij Hem geen negatieve onschuld, bij Hem positieve reinheid, bij Hem, die kon zeggen: „Ik doe altijd, wat den Vader welbehagelijk is,” en die aan het einde van Zijn leven Zijn vijanden uitdaagde: „Wie van u overtuigt mij van zonde?” Neen, tot Hem kwam de overste der wereld en vond in Hem niets.

Daar hebben wij de Onschuld. Maar Hem beelden we niet af. Wij leggen de trekken der Onschuld liever op het gelaat van een kind, van een half ontwikkelde jonkvrouw. En we verblijden ons, dat we ons de Onschuld kunnen denken . . .

Ach neen, we meenen, dat we ons de Onschuld kunnen denken, maar het is slechts benadering. Toe schilder, die de reinheid van de sneeuw wilt maalen, meng eens uw verven zóó, dat ge het wit krijgt van den stralenden winterdag. Ge kunt het niet. Ge mengt kalkwit en krijt wit en melk wit, maar geen sneeuw wit. Bij de ongerepte witheid der sneeuw blijven uw verven grau.

En we weten ook wel, dat we ons de zuivere Onschuld niet kunnen denken. We weten ook wel, dat al ons afbeelden, ook in onze gedachten, slechts benaderen is, slechts een verlangen, een hopen, een tasten, een zoeken naar de ware Onschuld, die ons verschenen is in den Zoon des Menschen. En Hem kennen we immers maar ten deele; Hem zullen we immers pas kennen, wanneer Hij verschenen zal zijn en wij Hem gelijk zullen wezen.

En toch laat de Onschuld ons niet los. En toch is er in het hart, ook van den verst afgedwaalde, den diepst gevallen onder ons, de begeerte naar Onschuld. En toch is wat ons in het kind het meest aantrekt, zijn Onschuld. En toch is het ons een verkwikking, wanneer we in oogen staren, die nog niet weten van kwaad, die nog in heerlijke onnoozelheid de wereld instaren. Lezer, gaat het u als mij? Voor zulke oogen zouden wij den blik willen neerslaan. Zouden wij den blik niet neerslaan voor de oogen van den Heiland, den eenige, wiens blik rein is?

En daarom is het een heerlijkheid, dat de Onschuld ons niet loslaat. God laat ons niet los. Hij heeft in het diepst onzer ziel laten blijven de herinnering aan de verloren Onschuld, neen meer, het heimwee, het verlangen naar de volle, bewuste Onschuld. Dat heimwee is bron geweest van vele goede daden, maar het is meer geweest; het heeft den mensch gebracht tot een wanhopen aan zichzelf en het heeft hem gebracht aan de voeten van het kruis. Het besef van de ontbrekende Onschuld is een prikkel geweest, een drijfveer tot God. En daarom willen wij de Onschuld afbeelden, willen we ons de Onschuld indenken, zoo sterk, dat we ten slotte uitroepen: O God, geef mij de Onschuld, opdat ik met U kan verkeeren.

Gode zij dank door onzen Heere Jezus Christus!

A. L.

1721